

DEBATA PODWÓRKOWA- Broadway

Data i miejsce przeprowadzenia konsultacji: 19.09.2017 roku, Klub Osiedlowy Zodiak w Dąbrowie Górniczej, ul. Tysiąclecia 10

Czas trwania: 16:00-18:30

Osoba prowadząca punkt i moderatorzy: Iwona Kiernożycka, Kamil Kiernożycki, Olga Dudkiewicz, Magdalena Harasimowicz

Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach: 21 uczestników

W ramach debaty uczestnicy brali udział w trzech ćwiczeniach:

1. Praca w grupach: każdy z uczestników debaty otrzymał te **same 4 pytania dotyczące śródmieścia Dąbrowy Górniczej** – w przeszłości, teraźniejszości i pożądanej przyszłości:

- *Czy zdarza się Wam przyjeżdżać do śródmieścia Dąbrowy Górniczej? Jeśli tak – w jakim celu? Jeśli nie – dlaczego?*
- *Czy kiedyś przyjeżdżaliście /przyjeżdżaliście do centrum z innych powodów? Co się zmieniło w tej kwestii?*
- *W jaki sposób chciał(a)byś tu spędzać czas (a teraz tego brakuje)?*
- *Co jest do tego potrzebne (infrastruktura, usługi, inne)?*

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020
Każdy z uczestników otrzymał kartkę z pytaniami, na której zapisywał swoje przemyślenia. Następnie mieszkańcy wspólnie omawiali odpowiedzi na pytania. Przebieg dyskusji na bieżąco monitorował przypisany do grupy moderator.

2. Praca w grupach: **na mapie śródmieścia Dąbrowy mieszkańcy zaznaczali dwa typy miejsc/obiektów miejskich:** zielonym post-item te, które są dla nich ważne, ciekawe, lubiane, a czerwonym te, których brakuje – a więc są propozycją zmiany, wprowadzenia nowego rozwiązania.

3. **warsztat projektowy**, którego celem było zaproszenie mieszkańców do wspólnego i indywidualnego projektowania rozwiązań dla śródmieścia Dąbrowy Górniczej.

Zadanie zostało wykonane zgodnie z zamówieniem. Debata podwórkowa przygotowana została w oparciu o informacje zawarte w „Opracowaniu zbiorczym zawierającym scenariusze działań, które mają być podjęte podczas procesu rewitalizacji terenu objętego projektem „Fabryka Pełna Życia - rewitalizacja śródmieścia Dąbrowy Górniczej”, przygotowanym przez Pracownię Badań i Innowacji Społecznych „STOCZNIA”.

ĆWICZENIE 1

1. Czy spędzacie czas w śródmieściu Dąbrowy Górniczej?

W debacie uczestniczyły osoby w wieku od 40-tu do 86-ciu lat. Większość konsultowanych stwierdziła, że przyjeżdża do Śródmieścia bardzo często, nawet kilka razy w tygodniu. Były to przeważnie osoby posiadające własny środek lokomocji (samochód). Cel ich odwiedzin to przeważnie robienie większych zakupów lub wizyty u lekarza. Pozostali mieszkańcy przyjeżdżają trochę rzadziej.

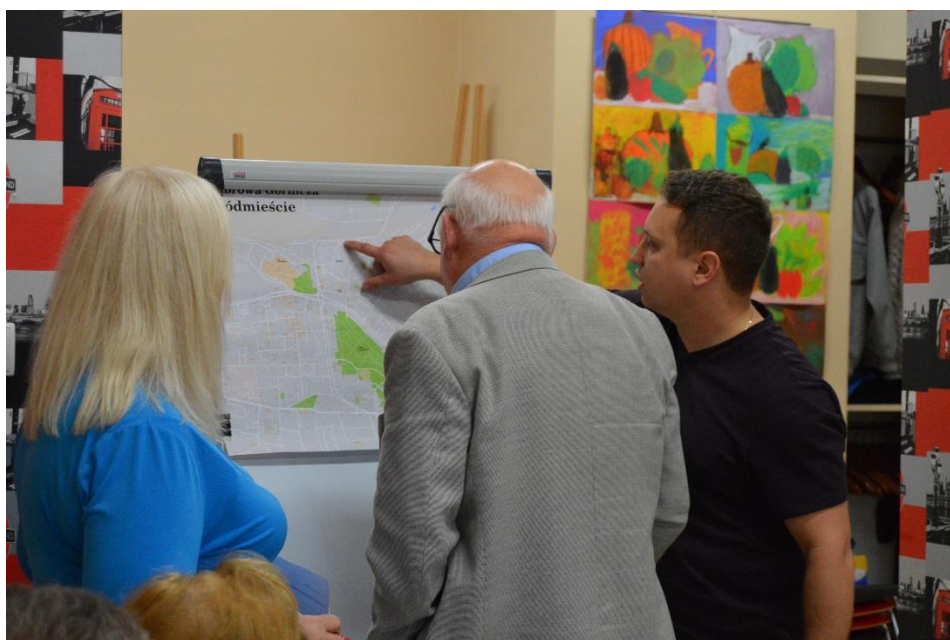
Powody, dla których mieszkańcy odwiedzają najczęściej centrum Dąbrowy Górniczej:

- zakupy w centrum handlowym Pogoria (jest to najczęściej podawany powód odwiedzin centrum miasta),
- praca zawodowa,
- udział w imprezach kulturalnych, koncertach, spektaklach, wystawach itp., organizowanych przez Pałac Kultury Zagłębia,
- załatwienie spraw osobistych,
- wizyty u lekarza, zakupy w aptekach,
- spotkania ze znajomymi, przyjaciółmi, rodziną,
- udział w zajęciach organizowanych przez Uniwersytety III-go Wieku,
- wizyty w Miejskiej Bibliotece Publicznej (wypożyczanie książek, imprezy kulturalne, spotkania z ciekawymi ludźmi),
- załatwianie spraw urzędowych w ZUS, PZU, bankach,
- imprezy okolicznościowe, kulturalne organizowane w parku Hallera, przy Fabryce Pełnej Życia,
- spacer po Śródmieściu,
- korzystanie z oferty Muzeum Miejskiego Sztygarka (wystawy, wernisaże, prelekcje),
- udział w zajęciach Szkoły Tańca Marengo,
- bez specjalnych potrzeb, okazjonalnie.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Najczęściej wymieniane przez uczestników debaty powody mniejszej atrakcyjności wizyt mieszkańców w śródmieściu:

- duży ruch samochodowy w centrum miasta (jest to powód podawany najczęściej również przez uczestników wcześniejszych debat),
- trudności z parkowaniem samochodów, zbyt mała ilość bezpłatnych miejsc do parkowania,
- ograniczone możliwości osób niepełnosprawnych związane z ich dotarciem do Śródmieścia, nieodpowiednie środki transportu komunikacji miejskiej,
- przeniesienie siedziby Urzędu Miejskiego, Sądu i Prokuratury poza obszar centrum,
- "martwa" ul. 3-go Maja,
- zwiększenie atrakcyjności terenów Pogorii oraz Parku Zielona jako miejsc odpoczynku i rekreacji,
- brak właściwej i niedrogiej infrastruktury gastronomicznej, odpowiednich miejsc do spotkań ze znajomymi, przyjaciółmi typu restauracje, kawiarnie, ogródki kawiarniane itp,
- zbyt mała atrakcyjność Parku Hallera jako miejsca ciekawego spędzania czasu wolnego przez mieszkańców (cykliczność organizowanych imprez, bezruch w pozostałym czasie, zbyt mała ilość punktów gastronomicznych),
- ogólnie zbyt mała w centrum liczba ławek i miejsc spokojnego odpoczynku.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

2. Czy kiedyś przyjeżdżaliście do Dąbrowy Górniczej z innych powodów?

Uczestnicy debaty stwierdzili, że przyjeżdżali kiedyś do centrum, żeby załatwiać sprawy urzędowe. Urząd Miejski znajdował się częściowo na ul. 3-go Maja, a częściowo na ul. Kościuszki. Oprócz tego ul. 3-go Maja była bardzo atrakcyjna dla mieszkańców ze względu na swój charakter. Po obydwu jej stronach znajdowały się sklepy z różnorodnymi asortymentami, apteka, warsztaty rzemieślnicze, lodziarnia, bar mleczny, zakłady fryzjerskie itp. Można tam było dokonać atrakcyjnych zakupów, zjeść za niewielkie pieniądze, czy też naprawić torebkę lub odwiedzić fryzjera. Tutaj również znajdował się Sąd, Prokuratura i kino "Bajka". Jeden z mieszkańców powiedział: *"Jak przyjeżdżałem do Centrum, to za jednym zamachem załatwiłem wszystko. Mogłem kupić fajne rzeczy, odwiedzić Urząd, czy też ZUS. Często zabierałem swoją rodzinę do Parkowej lub Kolorowej na dobre lody lub inny deser. Niestety teraz nie ma już takich kawiarni."* Mieszkańcy stwierdzili, że dla nich ul. 3-go Maja, Kościuszki, PKZ z placem i Park Hallera to było kiedyś prawdziwe centrum miasta. Według nich tętniło ono życiem i każdy się z nim utożsamiał. Teraz jest po prostu inaczej. Powstały nowe centra handlowe, które oprócz zakupów oferują także różnorodne formy spędzania wolnego czasu. Są one atrakcyjne dla mieszkańców.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020
Nie ma już kina Bajka i Ars, gdzie bilety zawsze były wysprzedane na wszystkie seanse. Brakuje restauracji, gdzie można było spędzić czas na potańcówkach, zjeść dobry obiad, nie nadwerężając przy tym domowego budżetu. Zniknęły wspomniane wyżej kawiarnie Stylowa, Parkowa, Diament. Oprócz tego ludzie kiedyś jeździli częściej do Śródmieścia ze względów zawodowych, gdyż tutaj właśnie znajdowali zatrudnienie w Hucie Bankowej, Defum lub na kopalni. Ze względu na likwidację lub ograniczenie działalności tych zakładów pracy częstotliwość odwiedzin centrum przez byłych pracowników jest obecnie mniejsza.

3. W jaki sposób chcielibyście spędzać tu czas?

Uczestnicy debaty uważają, że brakuje Śródmieścia z prawdziwego zdarzenia, takiego jakie funkcjonuje w innych miastach, będącego wizytówką Dąbrowy Górniczej. Mieszkańcy stwierdzili, że przy jego projektowaniu powinny być wzięte pod uwagę potrzeby różnych grup wiekowych naszego społeczeństwa. Inne formy spędzania czasu będą interesowały ludzi młodych i seniorów, a jeszcze czegoś innego będą oczekiwały rodziny z małymi dziećmi, czy też osoby samotne. Wszyscy jednak zgodnie stwierdzają, że obecnie Śródmieście nie spełnia właściwie swoich funkcji kulturalno-rozrywkowych. Brakuje miejsc, w których mogliby odpoczywać, spotykać się ze

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

znajomymi, przyjaciółmi czy też miło i przyjemnie spędzać czas z rodziną. Mieszkańcy sugerowali, że w Śródmieściu nie ma po prostu rynku z prawdziwego zdarzenia. Pragną rynku z mini sukienicami, otoczonego kawiarenkami, kafejkami, restauracjami, straganami, tonącego w zieleni. Tutaj właśnie chcieliby spędzać swój wolny czas. Proponują również reaktywowanie różnych punktów usługowych, takich jak szewc, krawcowa, ślusarz, naprawa toreb, biżuterii, zegarków itp. Chodzi im o usługi, które obecnie mało kto świadczy, z cenami na każdą kieszeń. Mieszkańcy chcą odpoczywać w miejscach kameralnych, otoczonych zielenią, z ławeczkami, fontannami, z dala od zgiełku ulicy. Proponują budowę kawiarni usytuowanych na wolnym powietrzu, ogródków kawiarnianych, z muzyką, występami artystów, karaoke, miejscem na grila. Preferują również małe, kameralne kawiarenki, takie z duszą. Mogłyby się w nich również odbywać spotkania z ciekawych ludźmi, artystami, aktorami, malarzami itp. Dla mieszkańców ważny jest wystrój, styl i dostępność dla różnych grup wiekowych. Brakuje im też np. pijalni soków i lodziarni, dokąd mogliby zabierać ze sobą swoje wnuki. Mieszkańcy uważają, że oprócz kawiarni potrzebne są również miejsca do spotkań kameralnych, takie jak mini teatry czy też pomieszczenia na prowadzenie różnorodnych warsztatów dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych, seniorów, wystaw rodzimych artystów. Mieszkańcom brakuje także punktów gastronomicznych z ofertą cenową dostosowaną na każdą kieszeń. Zgodnie z opinią, jaką wyrazili podczas debaty, potrzebne są właśnie takie miejsca, gdzie można dobrze, smacznie i zarazem tanio zjeść posiłki. Uczestnicy debaty zaakcentowali także brak jakichkolwiek ciekawych ofert spędzania czasu dla studentów, czy też uczniów szkół średnich. Pomimo tego, że w Dąbrowie Górniczej funkcjonują dwie uczelnie wyższe kulturalne życie studenckie prawie nie istnieje. Chodzi o to, żeby stworzyć dla młodych ludzi warunki do odpowiedniego i bezpiecznego sposobu spędzania wolnego czasu. Brakuje dyskotek, kawiarni studenckich, teatrów i innych miejsc dostępnych do późnych godzin nocnych.

Mieszkańcy dyskutowali także nad możliwością zaadaptowania terenu i pomieszczeń dawnej Fabryki Defum na potrzeby społeczności lokalnej. Zaproponowali budowę Kompleksu Kulturalno-Rekreacyjnego, które spełniałoby różnorodne funkcje integrujące mieszkańców Dąbrowy Górniczej. Znalazłyby się tam obiekty służące wszystkim grupom wiekowym Dąbrowy Górniczej.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

W skład kompleksu wchodziłoby: Centrum Seniora z niezbędną infrastrukturą dla osób 50+, muszla koncertowa, restauracje i kawiarnie, plac zabaw dla dzieci, dyskoteka dla młodzieży, kino, wyodrębnione miejsca odpoczynku, ławki, latarnie, alejki parkowe itp. Chcą utrzymać klimat starej fabryki, wzmocnić konstrukcje budynków, zaadaptować ich wnętrza do celów użytkowych. Widzą tutaj sieć małych kawiarni, kafejek, barów, sklepików z pamiątkami. Na środku placu usytuowali fontannę, wokół której wije się sieć zacienionych alejek z ławeczkami, kameralnymi miejscami do odpoczynku i mnóstwem zieleni. Swoje miejsce mieliby tutaj również nasi rodzimi artyści jak i zaproszeni goście. Można byłoby tutaj organizować wycieczki plenerowe, wernisaże na świeżym powietrzu itp. Zaproponowali również wieżę widokową z tarasami. Można byłoby z niej podziwiać panoramę Dąbrowy Górniczej. Swoje miejsce znalazłoby tam także małe obserwatorium astronomiczne, restauracja z kawiarnią, sale wystawowe, sklepy z pamiątkami, punkt informacyjny dla odwiedzających nasze miasto itp.

4. Co jest do tego potrzebne (infrastruktura, usługi, inne)?

Uczestnicy debaty uważają, że najważniejszym czynnikiem niezbędnym do realizacji

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 przedstawionych przez nich pomysłów jest przede wszystkim zabezpieczenie środków finansowych na odpowiednio wysokim poziomie, adekwatnym do planowanych inwestycji i propozycji mieszkańców. Wskazane jest również właściwe rozeznanie potrzeb wszystkich dąbrowiaków oraz globalne spojrzenie na całość obszaru miasta. Nie wystarczy zbudować fajnego Śródmieścia czy rynku. Trzeba jeszcze dostosować komunikację miejską w taki sposób, aby zapewnić swobodny dostęp do centrum mieszkańcom z terenów zielonych. Potrzebna jest przede wszystkim odpowiednia i przyjazna infrastruktura.

Innym bardzo ważnym czynnikiem jest zapewnienie mieszkańcom bezpiecznych warunków pobytu w Śródmieściu. Jak wyraził się jeden z mieszkańców: *"Nie wystarczy przyjechać do Śródmieścia. Trzeba tam jeszcze bezpiecznie przebywać i bezpiecznie powrócić do domu."*

ĆWICZENIE 2

Ważne miejsca dla mieszkańcy na mapie Dąbrowy Górniczej to:

- Pałac Kultury Zagłębia,
- Fabryka Pełna Życia,
- budynek Poczty Polskiej,
- Dworzec kolejowy,
- Centrum Handlowe Pogoria,
- Pawilon Handlowy Centrum,
- Budynek ZUS i PZU,
- ul. 3-go Maja,
- Park Hallera,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej,
- Wyższa Szkoła Biznesu,
- Szkoła Tańca Marengo,
- Plac Wolności wraz z przejściem podziemnym i przystankami,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- Hala widowiskowo-sportowa Centrum,
- Muzeum Miejskie Sztygarka,
- Nemo Wodny-Świat,

Najważniejsze zmiany proponowane przez mieszkańców to:

- remont dworca PKP lub budowa nowego wraz z ciągiem komunikacyjnym łączącym dworzec z centrum miasta,
- budowa nowych dróg dobrej jakości z odpowiednim oświetleniem i chodnikami uwzględniającymi potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych w tym zakresie,
- rozwój nowoczesnej komunikacji miejskiej zabezpieczającej potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, związanych z ich bezpieczeństwem oraz integracją społeczną (np. dotarciem osób starszych do ośrodków zdrowia, obiektów użyteczności publicznej, kultury, sportu itp.),
- zagospodarowanie terenu Fabryki Pełnej Życia (muszla koncertowa, wieża widokowa, dużo zieleni, ławek w miejscach zacienionych, sklepików, kafejek, kameralnych kawiarni i restauracji zarówno dla młodych jak i dla seniorów),
- budowa Centrum Seniora z niezbędną infrastrukturą,
- nowe parkingi, najlepiej piętrowe, zapewniające odpowiednią ilość miejsc parkingowych dla osób przyjeżdżających do centrum,
- ograniczenie ruchu samochodowego w samym centrum,
- przebudowa obecnego przejścia podziemnego przy Placu Wolności celem zapewnienia bezpiecznych warunków komunikacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym,
- przywrócenie dawnych funkcji handlowych i rekreacyjnych ulicy 3-go Maja (ożywienie handlowe ulicy, miejsca odpoczynku, fontanna, dużo zieleni itp),
- utworzenie rynku w centrum Dąbrowy Górniczej, z mini sukiennicami, pięknymi latarniami, otoczony kawiarenkami, kafejkami, restauracjami, straganami,
- budowa wybiegu dla psów w różnych częściach centrum.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

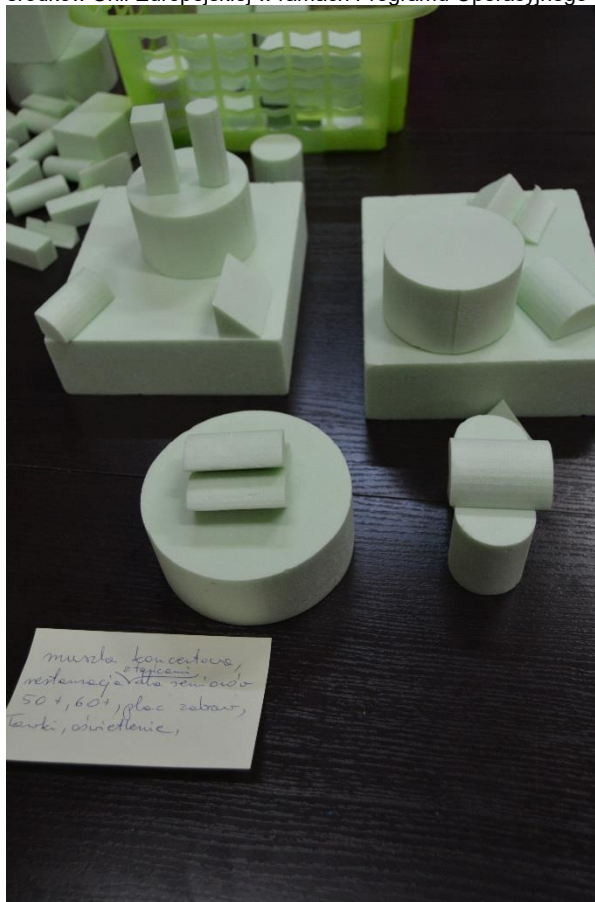

ĆWICZENIE 3 WARSZTAT PROJEKTOWY

1. Kompleks Kulturalno-Rekreacyjny

Uczestnicy debaty zaproponowali budowę Kompleksu Kulturalno-Rekreacyjnego na terenie Fabryki Pełnej Życia. Spełniałby on funkcje integrujące mieszkańców Dąbrowy Górniczej. Znalazłyby się tam obiekty służące wszystkim grupom wiekowym naszego społeczeństwa. W skład kompleksu wchodziłoby: Centrum Seniora z niezbędną infrastrukturą dla osób 50+, muszla koncertowa, restauracje i kawiarnie, plac zabaw dla dzieci, dyskoteka dla młodzieży, kino, wyodrębnione miejsca odpoczynku, ławki, latarnie, alejki parkowe itp.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

2. Muszla koncertowa

Jest to propozycja przedstawiana również przez uczestników poprzednich debat. Mieszkańcy uważają, że muszla koncertowa jest bardzo potrzebna i pełniłaby ogromną rolę w życiu kulturalnym miasta. Według ich zdania byłoby to świetne miejsce spotkań dąbrowian na świeżym powietrzu przy dźwiękach muzyki, miejsce koncertów i występów artystycznych oraz innych wydarzeń kulturalnych. Muszla powinna zostać wkomponowana w architekturę Fabryki Pełnej Życia.

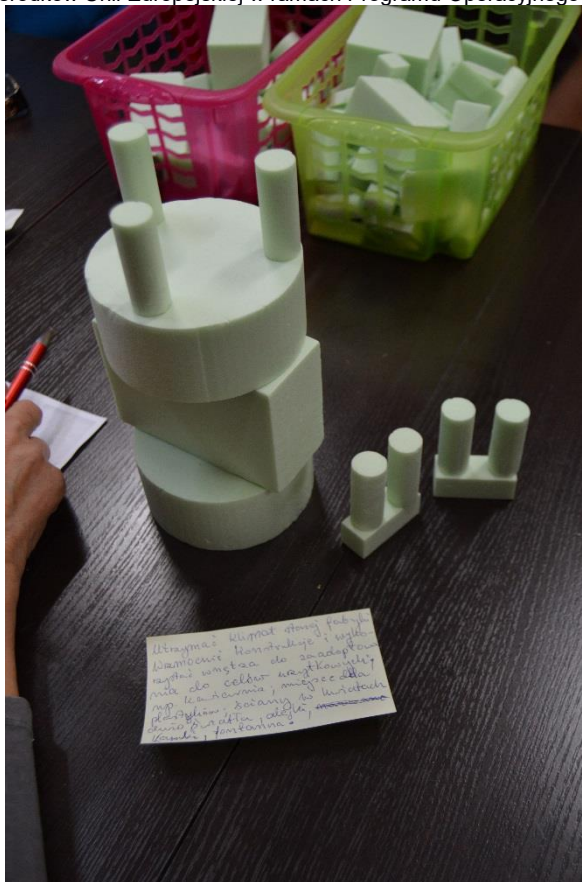
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

3. Architektura Fabryki Pełnej Życia

Uczestnicy debaty wskazali, że teren Fabryki Pełnej Życia powinien być racjonalnie zagospodarowany. Chcą utrzymać klimat starej fabryki, wzmocnić konstrukcje budynków, zaadoptować ich wnętrza do celów użytkowych. Widzą tutaj sieć małych kawiarni, kafejek, barów, sklepików z pamiątkami. Na środku placu usytuowali fontannę, wokół której wije się sieć zacienionych alejek z ławeczkami, kameralnymi miejscami do odpoczynku i mnóstwem zieleni. Swoje miejsce mieliby tutaj również nasi rodzimi artyści jak i zaproszeni goście. Można byłoby tutaj organizować wycieczki plenerowe, wernisaże na świeżym powietrzu itp.

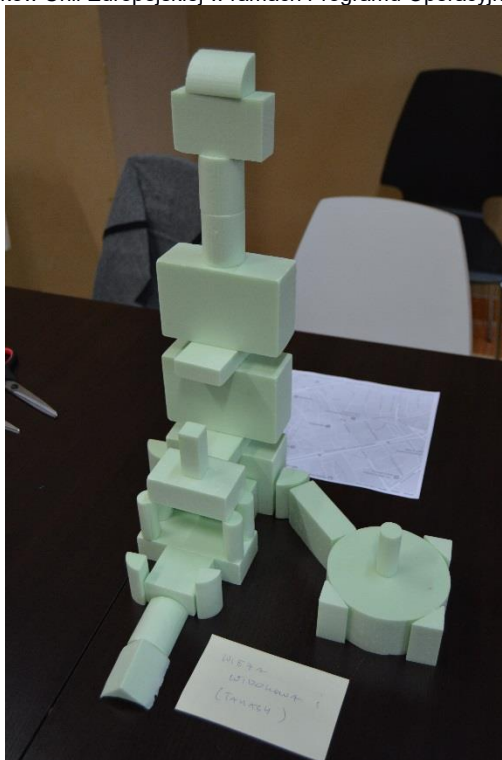
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

4. Wieża widokowa z tarasami

Uczestnicy debaty wystąpili z propozycją budowy wieży widokowej z tarasami na terenie Fabryki Pełnej Życia. Z wieży można byłoby podziwiać panoramę Dąbrowy Górniczej. Swoje miejsce znalazłoby tam również małe obserwatorium astronomiczne, restauracja z kawiarnią, sale wystawowe, sklepy z pamiątkami, punkt informacyjny dla odwiedzających nasze miasto itp.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

REKOMENDACJE NA PRZYSZŁOŚĆ

Debata podwórkowa z uwagi na warunki pogodowe została przeprowadzona w Klubie Osiedlowym "Zodiak". Celem zapewnienia uczestników w tym wydarzeniu zastosowano kampanię informacyjno-promocyjną (plakaty w ważnych punktach osiedla, fb, portale społecznościowe) oraz marketing szeptany wśród mieszkańców osiedla. Już na samym początku, zgodnie z poprzednim doświadczeniem, zaproponowano mieszkańcom słodki poczęstunek. Dzięki tej metodzie wytworzył się nastrój kawiarnianej dyskusji, co przyniosło w efekcie pozytywne rezultaty. Wszystkie osoby uczestniczące w warsztacie otrzymały także od prowadzących już na samym początku debaty pamiątkową plaketkę i smycz z wizerunkiem Fabryki Pełnej Życia. Pozwoliło to na zapewnienie miłej atmosfery podczas spotkania i wzbudziło zainteresowanie jego tematyką. Pierwsza część spotkania przebiegała w zasadzie bezproblemowo. Mieszkańcy wypowiadali się swobodnie na temat zagospodarowania terenów Fabryki Pełnej Życia, czy też samego centrum. Niektórzy mieli jednakże trudności z samodzielnym

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 wypełnianiem ankiet ze względu, jak twierdzili, na specyfikę pytań. Nie zawsze były one dla nich zrozumiałe. W tym przypadku moderatorzy odegrali tutaj ogromną rolę, wyjaśniając wszelkie wątpliwości.

Na początku 3 ćwiczenia przy warsztatach projektowych mieszkańcy mieli pewne opory w projektowaniu ze styroduru. Udało się je pokonać dzięki dużemu zaangażowaniu ze strony moderatorów we wspólną pracę z uczestnikami debaty.

Ocena końcowa formy prowadzenia debaty i jej tematyka spodobała się mieszkańcom. Wyrazili oni nadzieję, że osoby odpowiedzialne za realizację rozbudowy Śródmieścia wezmą pod uwagę choćby częściowo przedstawione przez nich propozycje.